

Preek over Jesaja 60:1-11 (en Matteüs 5:1-12)

Gehouden op zondag Voleinding, 24 november 2019, in de Maranathakerk Den Haag

Gemeente van Christus, lieve mensen,

Wij hebben iets met lijstjes. Niet allemaal evenveel en op dezelfde manier, maar bijna ieder mens heeft wel één of meer lijstjes: kinderen koesteren tegenwoordig hun sinterklaaslijstjes, bijna jarigen hun verjaardagslijstjes. Over een maand zullen velen aan lijstje met goede voornemens voor het nieuwe jaar begonnen zijn. Mensen diens geheugen al ietsje achteruitgaat (ik spreek uit ervaring), schrijven regelmatig to-do-lijstjes met dingen die nog gedaan moeten worden, of laten geregeld voor vertrek naar de supermarkt hun boodschappenlijstje thuis ergens liggen. En steeds vaker hoor je, dat hoog bejaarden een bucket-list hebben geschreven.

Verder kun je lijstjes maken van de plaatsen en huizen waar je gewoond hebt, van de banen die je hebt gehad of niet, van de plaatsen waar je heen bent geweest voor vakantie, of waar je best eens heen zou willen en ga zo maar door: er is geen einde aan het maken van lijstjes!

Wij hebben vandaag ook een lijst, een lijst van een heel andere soort, de lijst met namen van hen die het afgelopen jaar overleden zijn. Mensen met wie we ons blijvend verbonden voelen door vriendschaps- of familiebanden, of doordat ze deel uitmaakten van de gemeenschap van de Maranathakerk, van die grote gemeenschap aller gelovigen. Omdat ook zij mensen waren, die net als wij naar God zochten, omdat ook zij verlangden om te leven zoals God het bedoeld heeft.

De mensen die we vandaag gedenken, waren mensen als wij: met een leven dat eindig is, mensen als wij: geschapen naar Gods beeld en gelijkenis, iets van God was ook in hen aanwezig. Ook zij waren soms zeer overtuigd, soms een beetje gelovig, soms helemaal niet, Ook zij hadden dromen en idealen, vragen en twijfels, zoals ook wij die kunnen hebben.

Het waren mensen die ons leven hebben gedeeld, die sommigen van ons heel goed hebben gekend en anderen helemaal niet. We zullen hun namen noemen om stil te staan bij het leven dat ze uit Gods hand mochten ontvangen, om stil te staan bij wat zij bereikt en voor ons betekend hebben, om stil te staan bij het moment dat we hen moesten laten gaan, het moment dat we hen toe moesten, toe mochten vertrouwen aan God, die bron en zin van leven is. We gedenken hen en dan mogen we dankbaar zijn om het goede dat er was, dankbaar dat we deze mensen mochten kennen. Maar er is ook plaats voor verdriet en misschien zelfs voor boosheid om wat onuitgesproken en onverzoend is gebleven, om wat er niet was, om wat niet goed was, om het feit dat zij er niet meer zijn. Al deze gevoelens kunnen er zijn, in dit land van rouw en gemis, waar we terecht in zijn gekomen. En dat voor sommigen nog steeds onwennig, onbekend, onzeker aanvoelt.

En met al die gedachten en gevoelens mogen we dit uur samen zijn, stil zijn, bidden, zingen, luisteren naar woorden uit de bijbel. In dit samenzijn zijn we even met elkaar verbonden, met elkaar en met de dierbaren die wij moeten missen. En in die verbondenheid mogen we ons verbonden weten met God, die onnoembare, ongrijpbare die boven alles uit gaat, die grond onder ons bestaan wil zijn, die ons troost en kracht wil geven, om ons leven te leven.

Zo hopen wij ruimte te scheppen voor verdriet en gemis en alle gevoelens die ruimte nodig hebben, en reiken wij woorden aan, die hopelijk aan troost en bemoediging bijdragen. Zo lazen wij woorden van de profeet Jesaja, woorden van licht in het donker. Deze woorden werden toen en daar gezegd tegen mensen die de wanhoop nabij waren: ze waren geweld-

dadig weggevoerd uit hun eigen land en zaten als vreemdelingen ver weg, in een onbekend land, in ballingschap, alles waren ze kwijt, alles was onzeker.

En Jesaja mag hen in naam van God beloven, dat al dat zal veranderen! Nu lijkt alles donker maar er zal weer licht zijn. Nu lijkt alles verloren, maar er zal weer een nieuw begin komen. Nu zijn er geweld en onderdrukking, angst en vertwijfeling, maar er zal weer een tijd van vrede en vrijheid, van vertrouwen en vreugde aanbreeken. En al dit mag ook onze troost zijn als het leven hopeloos lijkt. Op die woorden mogen ook wij God aanspreken: Geef licht in mijn duister, geef vrede in mijn onrust, geef verbinding in mijn eenzaamheid, geef hoop in mijn wanhoop.

En naast die woorden van Jesaja en de lijst met namen die vandaag zal klinken, is er vandaag nog een lijst: Jezus geeft ons vandaag een lijstje van mensen die hij zalig of gelukkig prijst. Gezegend ben je, God is met jou, dat is wat Jezus zegt als hij deze mensen zalig of gelukkig noemt.

Daarbij gaat het Jezus hier niet om een aards geluk van grote rijkdom of succes, dit geluk is van een andere orde. Dit is het lijstje van het geluk van het Koninkrijk van God. Die Jezus die daar op de bergtop zijn toespraak begint, stelt geen regels op en eist geen gehoorzaam. Nee, hij maakt grote complimenten, hij prijst mensen de hemel in!

De mensen die Jezus noemt, dat zijn zij die verlangen, die zoeken naar een betere wereld, het zijn de mensen die zich inzetten voor een wereld waar het goed is voor alle mensen. Jezus noemt zalig of gelukkig die mensen die er last van hebben, die het pijn in hun hart doet dat er zoveel mis is in de wereld. Het zijn de mensen die vanuit de onrust die dat geeft, zoeken naar en werken aan een betere wereld. Het is een lijstje van mensen die naar God verlangen, die God zoeken.

De zaligsprekingen willen deze mensen prijzen, ze gebruiken woorden om deze zoekenden de hemel in te heffen. Ze prijzen daarbij wat wij mensen niet kunnen plannen, maken, meten of berekenen. Ze prijzen waarmee wij mensen geen eigen doel, alleen voor onszelf kunnen bereiken, waarmee wij geen nut en geen profijt kunnen najagen. En daarom ook alles, waaraan wij mensen, vaak met de hulp van God, boven onszelf uit kunnen groeien.

En zo kunnen de zaligsprekingen ons helpen, wanneer wij rouwen, wij kunnen ons door dat lof geborgen voelen bij God, hij verbindt zich daarmee met ons, met alle rouwenden. De acht zaligsprekingen kunnen zo acht springplanken worden, waarmee wij steeds grotere troost, steeds grotere liefde in kunnen springen. Ze kunnen tot teken worden dat God geen mens in de steek laat en zijn genade zonder meetbeker toebedeelt. Daarop te vertrouwen, is voldoende.

Wie deze lijst van zaligsprekingen door laat sudderen, herkent op deze manier de genade van God midden in het leven van mensen, overal waar in het kleine of grote barmhartigheid, vrede, genade en troost werkelijkheid worden. Dat is niet beperkt tot de eilanden van vroom, christelijk geloof. Nee, de zaligsprekingen onthullen kleine of grote lichten overal in de schaduwen van ziekte en gemis, van rouw en pijn. Zo bid ik dan ook dat zulke lichten steeds meer en steeds sterker zullen branden – ook en juist bij iedereen die moet rouwen. De zaligsprekingen manen ons, leed en pijn en ellende niet te vergeten, maar beloven ons ook dat uiteindelijk troost, zachtmoedigheid en barmhartigheid zullen triomferen, dat zij uiteindelijk sterker zijn dan alle rouw.

Amen.